

PEILNOTA SOCIAAL DOMEIN MAATWERK JEUGD en WMO

Versie 15 juni 2022 - versie 2

Inhoud

1 Vooraf.....	3
2 Beleidsmatige kaders.....	3
2.1 Kaders.....	3
2.2 Werkwijze indiceren.....	3
3 Maatwerk Jeugd en Wmo 2019, 2020, en 2021.....	3
3.1 Maatwerk Zorg in natura (Zin) voor Jeugd.....	3
3.1.1 Aantal unieke cliënten Jeugd.....	3
3.1.2 Uitgaven Jeugd.....	5
3.1.3 Conclusie maatwerk Zin Jeugd.....	6
3.2 Maatwerk Zorg in natura (Zin) voor Wmo.....	7
3.2.1 Aantal unieke cliënten Wmo.....	7
3.2.2 Uitgaven Wmo.....	8
3.2.3 Conclusie maatwerk Zin voor Wmo.....	10
4 Persoonsgebonden Jeugd en Wmo (Pgb).....	10
5 Lokale maatwerkovereenkomsten Jeugd en Wmo.....	12
6 Slotconclusie & monitoring.....	13
6.1 Slotconclusie.....	13
6.2 Monitoring.....	14

1 Vooraf

Het college biedt hierbij de Peilnota Jeugd en Wmo aan. In onderliggend document is een meerjarig beeld gegeven van het aantal indicaties Jeugd en Wmo en bijhorende uitgaven in de jaren 2019, 2020 en 2021, en daarbij de duiding.

Deze peilnota gaat niet over wachtlijsten, daarover wordt op een later moment gerapporteerd.

2 Beleidsmatige kaders

2.1 Kaders

De volgende documenten zijn relevant (niet uitputtend):

- Strategisch overkoepelend beleidsplan sociaal domein
- Verordening Jeugd
- Verordening Wmo

2.2 Werkwijze indiceren

De consulenten gaan met de inwoner met een hulpvraag in gesprek. Eerst wordt besproken in hoeverre degene tot zelfredzaamheid in staat is, met hulp van het eigen sociaal netwerk. Indien dit niet zo is (of onvoldoende), dan wordt bezien of voorliggende algemene voorzieningen toereikend en passend zijn bij de hulpvraag. Als dat niet het geval is dan indiceren de consulenten maatwerk (openeinderegeling). Naast consulenten zijn voor Jeugdhulp ook huisartsen en gespecialiseerde artsen de verwijzers. Voor maatwerk Wmo zijn alleen de consulenten degenen die indiceren.

3 Maatwerk Jeugd en Wmo 2019, 2020, en 2021

3.1 Maatwerk Zorg in natura (Zin) voor Jeugd

Voor zorg in natura contracteert de Regio Gooi en Vechtstreek de zorgaanbieders voor maatwerk Jeugd en Wmo, namens de regiogemeenten. Dit is conform de gemeenschappelijke regeling. Bij het Persoonsgebonden budget (Pgb) contracteert de cliënt zelf de zorgaanbieder. Omdat er over het algemeen voldoende passende hulp en ondersteuning voor maatwerk Jeugd en Wmo regionaal is ingekocht, is er voldoende keuzevrijheid voor de cliënt en ligt het vertrekken van een Pgb niet voor de hand.

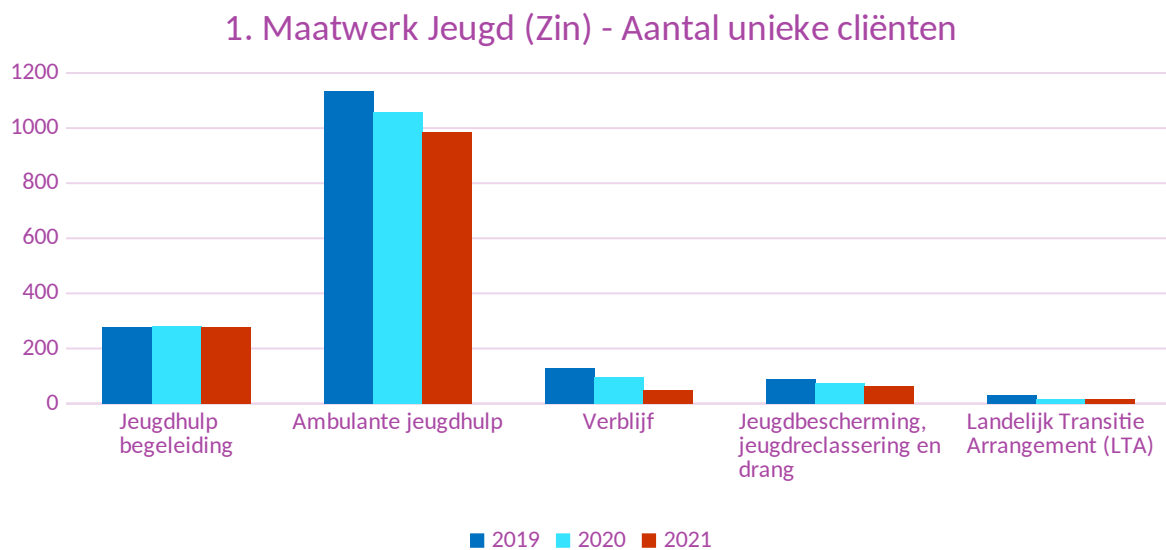
3.1.1 Aantal unieke cliënten Jeugd

In de tabel onder is het aantal unieke cliënten per soort maatwerk meerjarig aangegeven.

Tabel 1: Jeugd

Maatwerk Jeugd (Zin)	Unieke cliënten 2019	Unieke cliënten 2020	Unieke cliënten 2021
Jeugdhulp begeleiding ¹	277	283	277
Ambulante Jeugdhulp ²	1134	1059	984
Verblijf ³	128	98	50
Jeugdbescherming Jeugdreclassering en Drang ⁴	87	76	65
Landelijk Transitie Arrangement (LTA) ⁵	30	16	15

Weergave tabel 1 als grafiek:

Duiding aantal unieke cliënten Jeugd :

Het aantal unieke cliënten Begeleiding was in 2019, 2020 en 2021 vrijwel gelijk. Bij de overige vormen van maatwerk Jeugdhulp zien we meerjarig een geleidelijke daling in het aantal unieke cliënten.

¹ Betreft: Begeleiding en verzorging; Dagbesteding en vervoer; Kortdurend verblijf.

² Betreft: ambulante Jeugdhulp w.o. Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED); Jeugd GGZ en Jeugdhulp niet-GGZ.

³ Betreft: Pleegzorg; 24 uren verblijf; Beschermd wonen; Gesloten Jeugdhulp.

⁴ Betreft: De gemeente voert drang uit. De Gecertificeerde Instellingen voeren, na een besluit van de rechter, Jeugdreclassering en kinderschermingsmaatregelen uit.

⁵ LTA betreft de inzet van Jeugdhulp met een specialistische functie die door de VNG landelijk is ingekocht. Bijv. Jeugdzorg Plus voor tienermoeders, Jeugd GGZ voor blinden en slechtzienden. Zie <https://vng.nl/artikelen/functies-en-aanbieders-Jeugdhulp>. Het volume inzet van deze specialistische Jeugdzorg per inkoopregio is te laag om regionale inkoop per Jeugdzorgregio te rechtvaardigen.

3.1.2 Uitgaven Jeugd

Tabel 2: Uitgaven Jeugd (Zin) peildatum: 31-05-2022

Jeugd	2019 €	2019 uitnutting	2020 €	2020 uitnutting	2021 €	2021 uitnutting
Jeugdhulp begeleiding	6.262.000	53%	6.729.000	56%	6.680.000	53%
Ambulante Jeugdhulp	510.900	53%	333.000	78%	365.000	68%
Verblijf	2.120.000	94%	2.020.000	81%	1.752.000	88%
Jeugdbescherming Jeugdreclassering en Drang	647.000	94%	710.000	96%	624.000	88%
Landelijk Transitie Arrangement (LTA)	310.000	35%	396.000	53%	610.000	52%

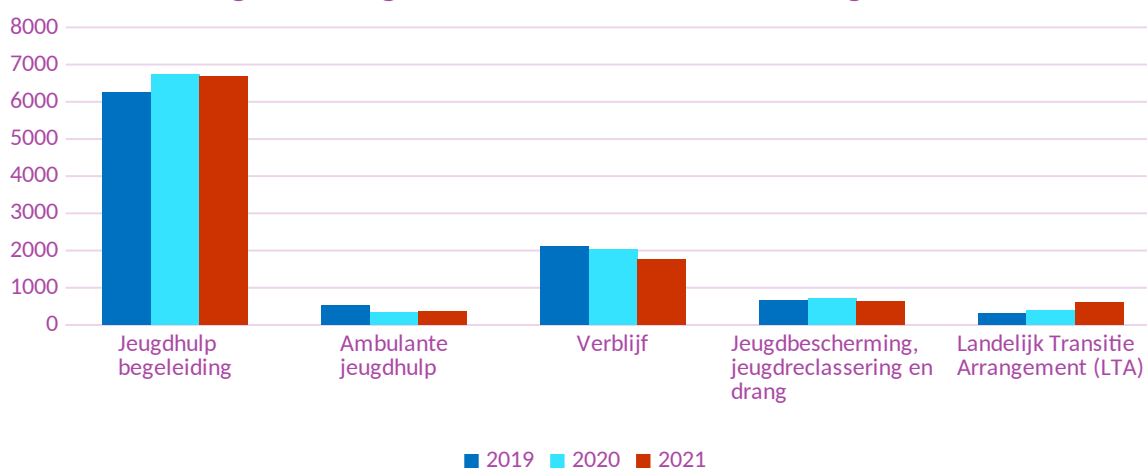
Toelichting

Uitnutting hulp en ondersteuning:

Het percentage daadwerkelijk ingezette en gedeclareerde hulp en ondersteuning, vergeleken met de afgegeven indicatie (100%). Dit is exclusief het onderhanden werk dat nog niet door de zorgaanbieder is gedeclareerd.

Weergave tabel 2 als grafiek:

2. Uitgaven Jeugd (Zin) - Gedeclareerde bedrag (x€1.000)

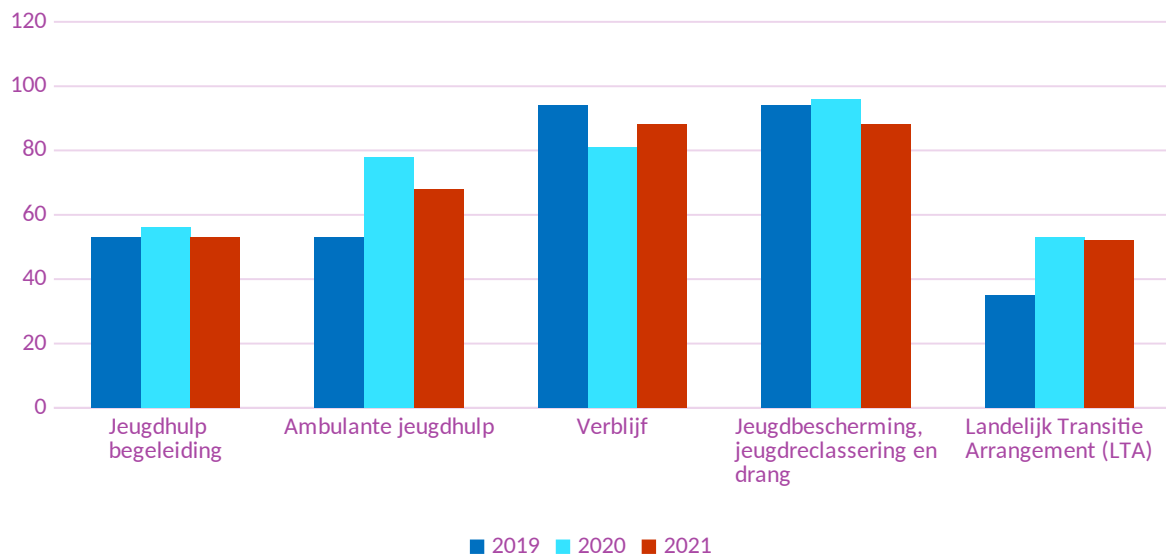

Duiding uitgaven maatwerk Jeugd (Zin):

De uitgaven zijn bij Begeleiding meerjarig redelijk constant gebleven. Bij Ambulante Jeugdhulp en Verblijf zien we een daling in de uitgaven. Jeugdbescherming/Jeugdreclassering/Drang is redelijk stabiel. De uitgaven voor het

Landelijk Transitie Arrangement zijn echter in 2021 gestegen ten opzichte van de voorgaande jaren.

2. Uitgaven Jeugd (Zin) - Gedeclareerde bedrag tov toewijzing (%)

Duiding uitnuttingspercentage Jeugd (Zin):

Wat opvalt is dat het uitnuttingspercentage van begeleiding meerjarig een stuk lager ligt vergeleken met de overige vormen van maatwerk Jeugd. Mogelijk komt door corona. Dagbesteding en logeeropvang waren tijdelijk gesloten en begeleiding werd door Jeugdige/gezin en/of hulpverlener afgezegd.

Een andere mogelijke verklaring is dat bij sommige vormen van respijtzorg een flexibele toekenning is gedaan waarvan niet altijd volledig gebruik van gemaakt is.

3.1.3 Conclusie maatwerk Zin Jeugd

Jeugdhulp begeleiding:

Het aantal unieke cliënten in 2019, 2020 en 2021 was vrijwel gelijk, maar de uitgaven zijn licht gestegen. Gemiddeld waren er per cliënt dus meer uitgaven. Dit betekent dat duurdere vormen van Jeugdhulp begeleiding, of een stapeling van meerdere vormen van Jeugdhulp begeleiding per cliënt noodzakelijk bleek.

Ambulante Jeugdhulp:

Het aantal unieke cliënten is in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. In 2021 is het aantal cliënten verder gedaald in vergelijking met 2020. De uitgaven van de ambulante Jeugdhulp zijn in zowel 2020 als 2021 gedaald ten opzichte van 2019. Deze daling komt overeen met het landelijk beeld. Er werden landelijk in alle maanden van 2020, maar vooral in april en mei tijdens de eerste golf van de coronacrisis, minder Jeugdhulptrajecten gestart dan in 2019.

Verblijf:

Het aantal unieke cliënten met een maatwerkvoorziening (Zin) is in 2021 gedaald ten opzichte van 2019 en 2020. Deze daling komt overeen met het landelijk beeld. We zien ook een daling in de totale uitgaven. De gemiddelde uitgaven per cliënt zijn echter gestegen ten opzichte van 2019. Dit kan verklaard worden door een stijging van de tarieven voor de verschillende vormen van verblijf. Afhankelijk van het type verblijf kan het verschil in vergelijking tussen 2019 en 2021 per cliënt op jaarbasis oplopen tot € 21.199.

Er zijn met name in 2021 meerdere lokale maatwerkovereenkomsten afgesloten voor verblijf, voor de duurdere vormen van verblijf. De uitgaven bij de lokale maatwerkvoorzieningen zijn in 2021 dan ook flink gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Drang:

Het aantal unieke cliënten was in 2020 lager dan in 2019, de uitgaven lagen echter hoger. In 2021 was er een daling van het aantal unieke cliënten ten opzichte van 2020 en zijn de totale uitgaven ook gedaald. Gemiddeld zijn de kosten per cliënt echter toegenomen, hetgeen verklaard kan worden door een stijging van de tarieven. De daling van het aantal cliënten komt overeen met het landelijk beeld. Er werden in 2020 minder Jeugdbeschermingsmaatregelen en maatregelen bij de Jeugdreclassering gestart dan in 2019. In 2021 is landelijk het aantal gestarte Jeugdbeschermingstrajecten lager dan in 2020 en het aantal beëindigde trajecten nam toe. Er wordt een verband met de coronapandemie verondersteld.

Landelijk Transitie Arrangement:

Het aantal unieke cliënten was in 2020 fors gedaald ten opzichte van 2019. In 2021 was het aantal cliënten stabiel ten opzichte van 2020. De uitgaven zijn echter niet mee gedaald, maar fors gestegen ten opzichte van 2019. Het Landelijk Transitie Arrangement omvat verschillende vormen van (zeer) specialistische zorg; hier kunnen ook forse uitgaven bij horen. De voorzieningen uit het LTA zijn landelijk ingekocht door de VNG en kunnen behalve specialistische behandeling ook bestaan uit een combinatie van verblijf en behandeling. De inzet en daarmee ook de kosten kunnen per cliënt dan ook zeer uiteen lopen.

3.2 Maatwerk Zorg in natura (Zin) voor Wmo

3.2.1 Aantal unieke cliënten Wmo

Tabel 3

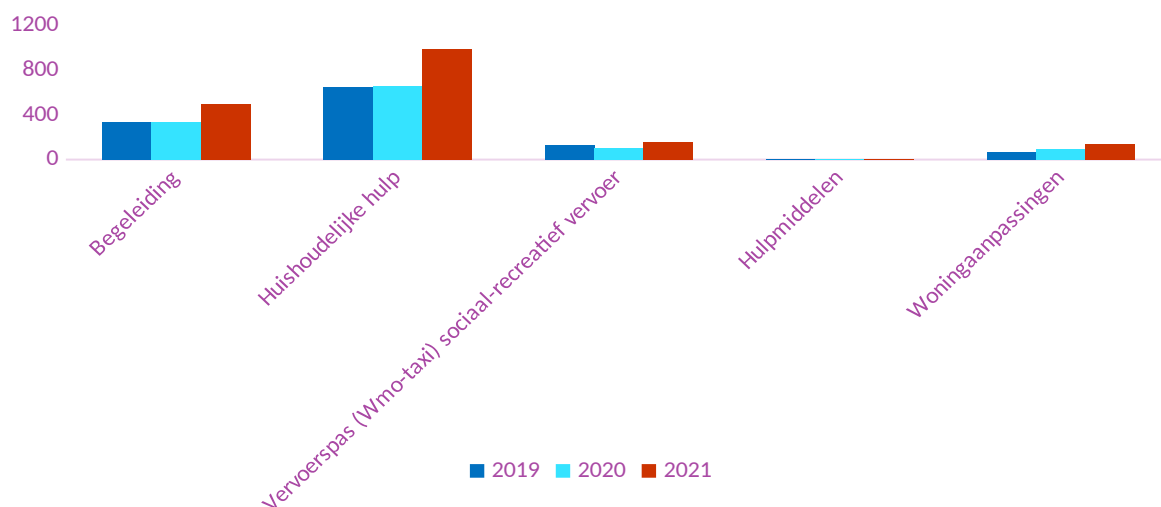
Maatwerk Wmo (Zin)	Unieke cliënten 2019	Unieke cliënten 2020	Unieke cliënten 2021
Begeleiding ⁶	336	333	500
Huishoudelijke hulp	652	659	989
Vervoerspas (Wmo-taxi) sociaal-recreatief vervoer ⁷	125	104	156
Hulpmiddelen	5	5	8
Woningaanpassingen	66	93	140

Weergave tabel 3 als grafiek:

⁶ Betreft: Persoonlijke verzorging; Begeleiding; Dagbesteding en vervoer (niet zijnde Wmo-taxi); Arbeidsmatige dagbesteding; Kortdurend (respijt)verblijf; Zelfstandig leven.

⁷ Niet te verwarren met geïndiceerd vervoer naar dagbesteding.

3. Maatwerk Wmo (Zin) - Aantal unieke cliënten

Nota bene: de stapeling in huishoudens met maatwerk (meerder indicaties in één hushouden) per wet in Gooise meren is meerjarig stabiel. Zie [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl).

Duiding aantal unieke cliënten Wmo (Zin) :

Het aantal cliënten met de indicatie Begeleiding nam in 2021 toe ten opzichte van de jaren ervoor. Hetzelfde geldt voor woningaanpassingen. Bij Huishoudelijke Hulp valt op dat het aantal cliënten fors toenam.

Het aantal inwoners met een Wmo-taxipas nam in 2021 toe ten opzichte van de jaren ervoor.

3.2.2 Uitgaven Wmo

Tabel 4: Uitgaven Wmo⁸ (Zin) peildatum: 31-05-2022

Maatwerk Wmo (Zin)	2019 €	2019 uitnutting	2020 €	2020 uitnutting	2021 €	2021 uitnutting
Begeleiding	2.587.000	65%	2.775.000	67%	2.534.000	70%
Huishoudelijke hulp	2.818.000	81%	3.343.000	82%	3.742.000	84%
Vervoerspas (Wmo-taxi) sociaal-recreatief vervoer	864.000	100%	805.000	100%	917.000	100%
Hulpmiddelen	83.000	100%	75.000	79%	38.000	84%
Woningaanpassingen	161.000	81%	169.000	78%	161.000	73%

Toelichting

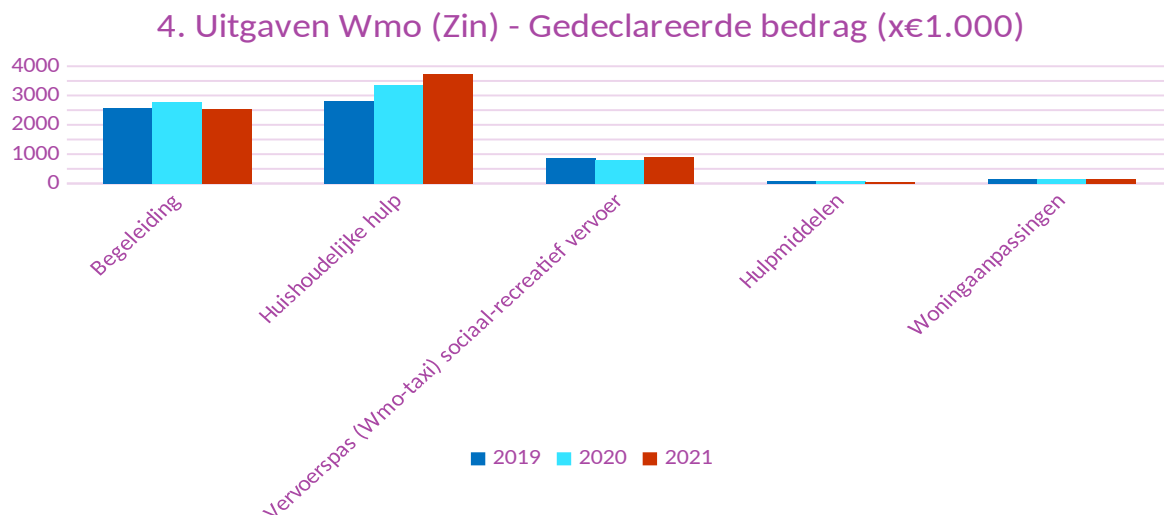
Uitnutting hulp en ondersteuning:

Het percentage daadwerkelijk ingezette en gedeclareerde hulp en ondersteuning, vergeleken met de afgegeven indicatie (100%). Dit is exclusief het onderhanden werk dat nog niet door de zorgaanbieder is gedeclareerd.

⁸ Exclusief Bescherming & Opvang (Wmo): de uitvoering in onze regio ligt bij centrumgemeente Hilversum.

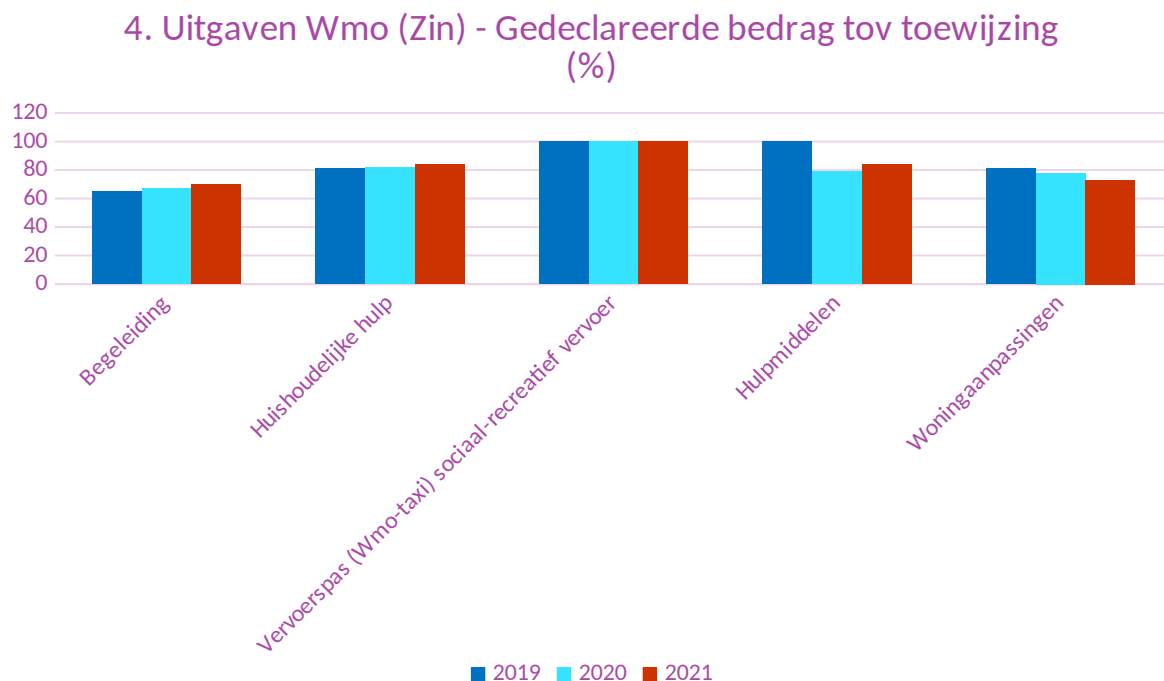

Weergave tabel 4 als grafiek:

Duiding uitgaven maatwerk Wmo (Zin):

De uitgaven van Huishoudelijke Hulp nemen meerjarig duidelijk toe. De uitgaven voor de ritten Wmotaxi nemen in 2021 toe ten opzichte van 2019 en 2020. Dat heeft te maken met corona waardoor er minder ritten mogelijk waren en cliënten de Wmo-taxi uit angst voor corona meden. De kosten voor hulpmiddelen namen in 2021 af vergeleken met de jaren ervoor. De uitgaven voor woningaanpassingen bleven meerjarig gelijk.

Duiding uitnuttingspercentage Wmo (Zin):

Voor Begeleiding en ook Huishoudelijke Hulp loopt het uitnuttingspercentage jaarlijks op. Dat betekent dat het percentage onderhanden werk is afgenomen. De indicaties

zijn dan eerder verzilverd en ook eerder gedeclareerd vergeleken met het jaar ervoor. Bij hulpmiddelen en woningaanpassingen wisselt het uitnuttingspercentage per jaar.

3.2.3 Conclusie maatwerk Zin voor Wmo

Begeleiding:

Het aantal unieke cliënten in 2019 en 2020 waren ongeveer gelijk. In 2021 is er een stijging van het aantal unieke cliënten. Mogelijk houdt dit verband met de ambulantisering. De uitgaven in 2021 waren echter niet meer dan in 2019 en 2020. Indien de hogere uitgaven voor dagbesteding van Vivium (zie 4.3) worden meegenomen dat zijn de uitgaven in 2021 voor begeleiding ongeveer vergelijkbaar met de uitgaven in 2019 en 2020. Ook dan is de conclusie dat als de uitgaven meerjarig ongeveer dezelfde zijn en het aantal unieke cliënten in 2021 beduidend meer dan voorgaande jaren, dat er in 2021 gemiddeld per cliënt minder uitgaven gemoeid waren.

Huishoudelijke hulp:

Het aantal unieke cliënten in 2021 is ten opzichte van 2019 en 2020 flink gestegen. Dat zien we terug in de uitgaven in 2021. Deze stijging als gevolg van het abonnementstarief is een landelijk beeld.

Vervoerspas Wmo-taxi:

In 2020 was er een lichte daling in het aantal cliënten met een vervoerspas ten opzichte van 2019, en in 2021 een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Dit zien we terug in de uitgaven. Corona-maatregelen in 2020 zijn van invloed geweest waardoor er minder taxibewegingen waren.

Hulpmiddelen:

Het aantal unieke cliënten in 2021 is iets hoger vergeleken met 2019 en 2020. Er zijn echter in 2021 minder uitgaven geweest vergeleken met de voorgaande jaren. Dat betekent dat minder dure hulpmiddelen passend bleken.

Woningaanpassingen:

Er is een gestage jaarlijkse groei in het aantal cliënten bij wie een woningaanpassingen is geïndiceerd. Dit houdt verband met het langer thuis wonen. De uitgaven groeiden echter niet evenredig mee. Dat betekent dat er gemiddeld per cliënt minder uitgaven zijn gemaakt.

NB: de stapeling in huishoudens met voorzieningen (meerdere indicaties in één huishouden) per wet in Gooise Meren is meerjarig stabiel, zie [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl)

4 Persoonsgebonden Jeugd en Wmo (Pgb)

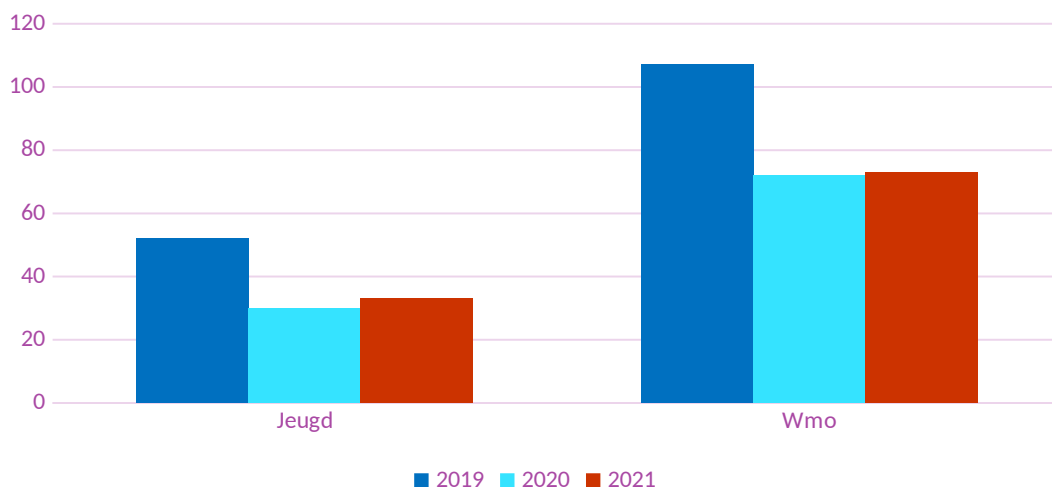
Een Pgb is een bedrag waarmee de inwoner zelf hulp en ondersteuning inkoop. De inwoner bepaalt zelf welke zorgverlener hem/haar ondersteunt en wanneer degene komt. De inwoner heeft de volledige vrijheid om een keuze te maken tussen Zin en Pgb-zorg. De gemeente geeft het Pgb af.

Tabel 5: Pgb

Aantal unieke cliënten met een Pgb	2019	2020	2021
Jeugd	52	30	33
Wmo	107	72	73

Weergave tabel 5 als grafiek:

5. Persoonsgebonden budget (Pgb) - Aantal unieke cliënten

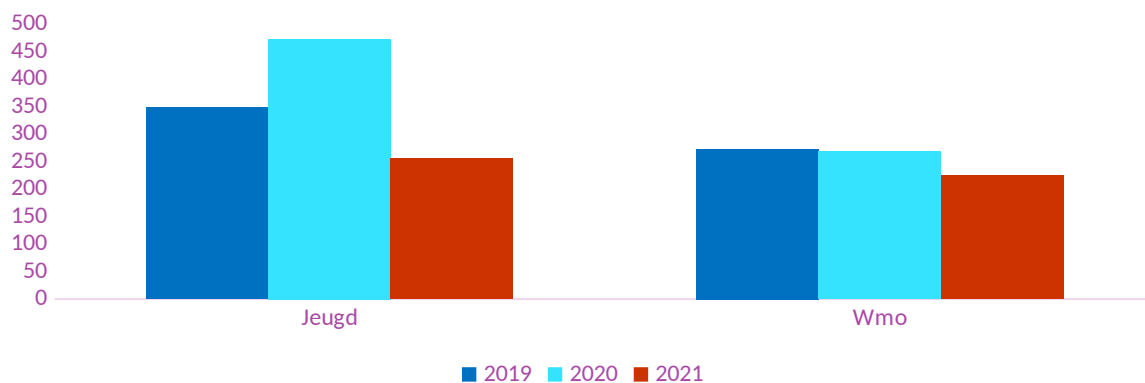
Jeugd:

Enkele voorbeelden van hulp waarvoor een Pgb is ingezet: persoonlijke verzorging die niet goed planbaar is, of op ongebruikelijke tijden, of veel korte momenten per dag geboden moet worden; (ouder)begeleiding van een hulpverlener die aansluit bij de specifieke geloofsovertuiging van de ouder(s); dagbesteding.

Wmo:

Er zijn Pgb's ingezet voor met name hulp bij het huishouden en begeleiding. Daarnaast zijn er een enkele Pgb's ingezet voor woningaanpassingen, zoals het verwijderen van baden en creëren van een inloopdouches met zitvoorziening, trapliften, toiletverhogers en elektrische deuropeners.

5. Persoonsgebonden budget (Pgb) - Totale uitgaven (x€1.000)

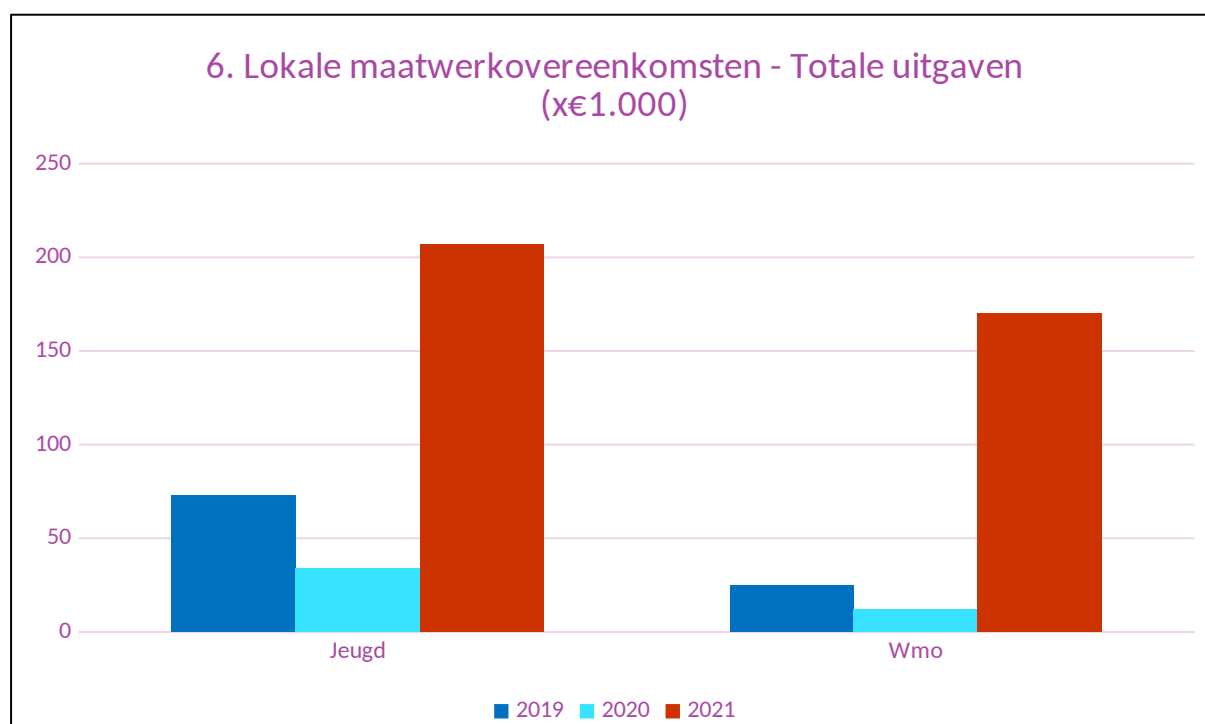
5 Lokale maatwerkovereenkomsten Jeugd en Wmo

Als gecontracteerde zorgaanbieders geen passende hulp kunnen leveren aan inwoners met complexe (vaak meervoudige) problematiek, dan zoekt Gooise Meren zelf een specifieke zorgaanbieder elders en sluit daarmee een separate maatwerkovereenkomst af. Dit gebeurt alleen in specifieke gevallen en is een noodgreep.

Tabel 6: peildatum: 31-05-2022

Uitgaven Lokale maatwerkovereenkomsten	2019 €	2020 €	2021 €
Jeugd	73.00 0	34.00 0	207.00 0
Wmo	25.00 0	12.00 0	170.00 0

Tabel 6 als grafiek:

Jeugd:

De maatwerkovereenkomsten zijn lokaal afgesloten vooral voor vormen van Verblijf en voor enkele trajecten intensieve begeleiding. Verblijf is lokaal ingekocht voor de overgangperiode tussen de regionale inkoop van Verblijf per 1 januari 2021 en een latere inschrijving van een verblijfsaanbieder. Ook wordt er incidenteel intensieve begeleiding lokaal ingekocht als dit nodig is om passende vorm van begeleiding te bieden gelet op specifieke situatie die erg weinig voorkomt. En daarom niet regionaal als Zin is ingekocht.

Wmo:

Voor een aantal cliënten was er binnen onze regio geen passend aanbod voor Beschermd Wonen beschikbaar. Voor deze cliënten is (voor de duur van maximaal een jaar) een maatwerkovereenkomst afgesloten met zorgaanbieders van buiten onze regio.

Er zijn ervaringsdeskundigen via organisaties ingezet ten behoeve van het GGZ-herstelnetwerk. Bovendien is lokaal met de gestopte zorgaanbieder Vivium een transitierегeling afgesproken voor het leveren van dagbesteding aan dementerende cliënten in onze gemeente in de overgangperiode (1 januari 2020 t/m 31 december 2021). Deze kosten voor begeleiding ad € 157.700,- zijn meegenomen in tabel 7 (en niet in tabel 5). Het aantal van 15 van de 29 cliënten Van Vivium zijn per 1 januari 2022 overgenomen door zorgaanbieder King Arthur Groep. De overige cliënten zijn in de loop van 2021 overgegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz) of er was natuurlijk verloop (verhuisd of overleden).

6 Slotconclusie & monitoring

6.1 Slotconclusie

Jeugd

Er wordt vooral Zorg in natura (Zin) ingezet. Het aantal verstrekte Pgb's is in 2021 lager geweest dan in 2019 en 2020. Dat betekent dat de meeste ingekochte Jeugdhulp (Zin) passend was waardoor er minder Pgb's vertrekt hoefden te worden. Dit is een positieve ontwikkeling.

Er in 2021 een stijging ten opzichte van 2019 en 2020 in de kosten voor Lokale Maatwerkovereenkomsten Jeugd. Dit betreft intensieve begeleiding in specifieke gevallen dat niet regionaal als Zin is ingekocht en erg kostbaar is.

De uitgaven zijn bij Begeleiding meerjarig redelijk constant gebleven. Bij Ambulante Jeugdhulp en Verblijf zien we een daling. De uitgaven voor Jeugdbescherming/Jeugdreclassering/Drang zijn redelijk stabiel.

Het is onduidelijk of de daling van de verschillende vormen van Jeugdhulp betekent dat er sprake is van een trendbreuk, of dat dit – met name- een gevolg is van de coronapandemie.

Wmo

Er wordt vooral Zorg in natura (Zin) ingezet. Het aantal verstrekte Pgb's in 2020 en 2021 is lager dan in 2019. Dat betekent dat de meeste ingekochte maatwerk Wmo (Zin) passend was. Dit is een positieve ontwikkeling.

We zien een duidelijke toename in het aantal inwoners met Huishoudelijke Hulp, en de uitgaven stijgen mee. Dit is ook het regionale beeld. Het feit dat inwoners langer thuis wonen zien we wel terug in toename van de indicaties voor Begeleiding en voor Woningaanpassingen maar niet in de uitgaven daarvoor.

De uitgaven voor de ritten Wmo-taxi nemen in 2021 toe ten opzichte van 2019 en 2020. Dat heeft te maken met corona waardoor er minder ritten mogelijk waren en cliënten de Wmo-taxi uit angst voor corona meden.

De kosten voor hulpmiddelen namen in 2021 af vergeleken met de jaren ervoor. Het voorgaande sluit aan bij het regionale beeld. De uitgaven voor woningaanpassingen bleven meerjarig gelijk. Het voorgaande sluit aan bij het regionale beeld.

Er in 2021 een sterke stijging ten opzichte van 2019 en 2020 in de kosten voor Lokale Maatwerkovereenkomsten Wmo als gevolg van de eenmalige transitierегeling met de stoppende zorgaanbieder Vivium (overgangsjaar 2021).

6.2 Monitoring

De eerste stappen zijn gezet om ook voor Wmo een Dashboard (realtime) te maken, zoals deze er ook voor Jeugd is.

Data krijgen meer relevantie als daar beleidsindicatoren aan gekoppeld worden. Daarmee kunnen maatschappelijke effecten in het sociaal domein worden gemeten. Daarbij geldt wel de disclaimer dat de gemeente niet de enige speler in het sociaal domein is. Denk aan bijvoorbeeld aan de zorgverzekeraars. Bovendien zijn er externe factoren die van invloed zijn en waarop de gemeente geen directe invloed heeft, zoals vergrijzing en het abonnementstarief.

Met het ontwikkelen van beleidsindicatoren is sinds kort een start gemaakt. Bij het voorgaande trekt het team 'beleid sociaal domein' samen op met de Uitvoeringsdienst (kwaliteitsmedewerkers en bedrijfsvoering).